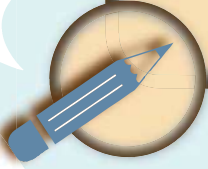

לוא-טק סמיקא: טעט

גוט קיין

'סייגאלו, סינאסו סינאקאס
 סינאקאס סינאקאס סינאקאס
 'טוסיגאלו, טואגאט אמוס, סינאקאס, טוסיגאלו ואלו
 'וכ אלוו סינאקאס
 'חולט וסינאקאס 'מילט ינאקאס סינאקאס סינאקאס
 'סינאקאס סינאקאס סינאקאס
 סינאקאס סינאקאס סינאקאס
 סינאקאס סינאקאס סינאקאס
 סינאקאס סינאקאס סינאקאס
 סינאקאס סינאקאס סינאקאס

פגשת פתאום: מדע וטכנולוגיה - עמוד התווך של המדינה

האזינו ל'שיר הפטנטים' מפי אורי זוהר.

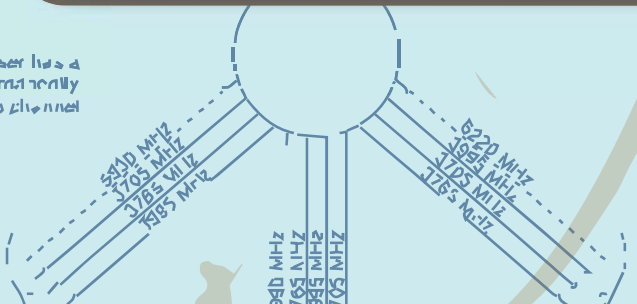

עצמאות מדינית

א. על אילו המצאות ישראליות שמעתם? האם יש המצאה שאתם אוהבים במיוחד?
ב. לו יכולתם לבחור לחקור כל נושא שבעולם, מה היה מעניין אתכם לחקור?

Each user has a personally tailored interface

אחת השאיפות של פעילים ציוניים רבים הייתה לבסס את היישוב היהודי החדש בארץ ישראל על מחקר מדעי ופיתוח טכנולוגי. היו שראו בכך הגשמה של חברת המופת שאותה ביקשו להקים בארץ ישראל, היו שראו בכך רכיב חשוב בפיתוח היישוב היהודי בארץ, והיו שראו בכך כלי להקמת מדינה מודרנית מתקדמת כמו מדינות מערב אירופה, ארצות הברית וכדומה.

ואכן, כבר בימי ראשית הציונות, כשהיישוב היהודי עוד היה קטן ודל משאבים, מנהיגים ופעילים הקימו אוניברסיטאות, מכוני מחקר ותעשייה. שנת 1925 היא אחת השנים הסמליות מבחינה זו, כאשר שתי האוניברסיטאות הראשונות בישראל נפתחו בטקסים חגיגיים: בט"ו בשבט תרפ"ה, 9.2.1925, נערך טקס הפתיחה הרשמי של הטכניון בחיפה, וב-2 בניסן, 1.4.1925, נערך טקס הפתיחה הרשמי של האוניברסיטה העברית בהר הצופים בירושלים.

לטקס זה אף נכתב המנון המדמה את הקמת האוניברסיטה העברית לבניין בית המקדש. הנה חלק ממילותיו:

על הר הצופים מנדל אור, ונשקף הוא ברום. אל נגהו נכסף דור ודור, התפלל אליו דם.	למול המדבר, מול הים, לנכח הר נבו בית מקדש הוד יתנוסס שם, המדע יננה בו.
---	---

חוקרים רבים ומרצים חשובים ביותר שהיו שותפים להקמת האוניברסיטאות לא ראו בהקמת מוסדות אלו כלי בדרך להקמת מדינה יהודית דווקא. הם היו חלק מתנועת 'ברית שלום' שהאמינה שבארץ ישראל צריכה לקום מדינה דו-לאומית (מדינה אחת לשני עמים): יהודית וערבית.

א. בהמנון של טקס פתיחת האוניברסיטה מדמה המשורר את האוניברסיטה לבית המקדש. מה דעתכם על השוואה זו?
ב. מה תפקידו של המחקר המדעי והפיתוח הטכנולוגי במדינת ישראל, לדעתכם? האם זהו הייעוד המרכזי של מדינת ישראל? נמקו.

במרוצת השנים הוקמו מוסדות לימוד נוספים, ומאז ועד היום המחקר המדעי והפיתוח הטכנולוגי הולכים ומתעצמים. כיום הם אחד התחומים המרכזיים התורמים לעצמאותה ולעוצמתה של מדינת ישראל: הם מאפשרים למדינת ישראל להיות עצמאית בתחומים רבים ולא להיזקק לשירותים של מדינות אחרות ולפיתוחים של מדינות אחרות, הם מחזקים את הקשרים של מדינת ישראל עם המדינות המפותחות בעולם, והם מזניקים את הכלכלה בכך שהם יוצרים מקומות עבודה רבים ומביאים משקיעים מהעולם. הישגים אלה מגשימים את חזונו של ראש הממשלה הראשון, דוד בן גוריון:

"בניין מולדתנו ותרבותנו לא ייכנו - בלי היות המדע עמוד התיכון של פעולתנו המשקית, היישובית והחינוכית."
(מתוך 'קרן השפע', מחקר מדעי ופיתוח טכנולוגי בישראל' מאת קפאי פינס, הוצאת מוסד ויצמן למדע, 1990, עמ' 79)

ניתן למנות הישגים חשובים ביותר של ישראל בתחומים אלו: ישראל נמצאת במקום השלישי בעולם במספר הפטנטים הרשומים ביחס למספר התושבים במדינה, ובאחד המקומות הגבוהים בפרסום מאמרים מדעיים ביחס למספר התושבים במדינה. בעשור האחרון זכו חמישה חוקרים ישראלים בפרס נובל (הפרס החשוב ביותר בעולם בכל הקשור לפריצות דרך מדעיות). מדינת ישראל היא אחת מתשע מדינות בלבד ששיגרו לוויין לחלל. היא מדורגת במקום 16 בעולם בייצוא של פיתוחים טכנולוגיים, ובמקום 17 בהישגים טכנולוגיים והמצאות שונות, החל בשימוש ביתי (למשל, מסחטת הדרים והחסן נייד - דיסק און קי - הם המצאות ישראליות) וכלה במערכות הגנה של מדינות (למשל, טיל החץ שבכוחו לפגוע בטיל אחר בזמן שהוא בשמיים).

א. לו הייתם בתפקיד חשוב שקובע במה המדינה תשקיע את הכסף, באילו תחומים מחקריים או פיתוחים טכנולוגיים הייתם בוחרים?